

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№12 (37) грудень 2007 р.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

преосвященнішого Михаїла, єпископа Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирем, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

«Нині все сповнилося радістю: Христос народився від Діви»
Стихира на Різдво Христове

Такими богонатхненними словами закликає нас свята Христова Церква зустрічати Різдво Господа Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа. Цю надзвичайну подію щороку ми святкуємо з великою радістю та духовним піднесенням. Бо немає більшої радості, як жити з Богом і насолоджуватися Його вічною славою і благодаттю.

Народження Сина Божого – велика і незбагненна таїна, недосяжна не тільки для людей, а й для ангелів, бо й ангели дивуються, як Невидимий став Видимим, Неосяжний став Осяжним, Безтілесний став Тілесним (1 Тим. 3:16). Цю священну й таємничу подію свята Церква оспівує такими словами: «Сьогодні Христос народжується у Вифліємі від Діви; сьогодні Безпочатковий починається і Слово втілюється, небесні сили радуються і земля з людьми веселиться; волхви дари приносять, пастухи про чудо повідають, а ми повсякчасно виголошуємо: „Слава Богові на Небі й на землі спокій, над людьми Боже змилювання”» (стихира свята). Хоч таїна Боговтілення недосяжна для людського розуму, але вона відкриває кожному віруючому серцю, що з нами Бог і ми з Богом.

Різдво прямо стосується нашого життя, стосується кожного з нас, тому що воно належить до основ християнської віри. Син Божий дійсно став Людиною, подібною до нас в усьому, крім гріха. У Символі віри ми сповідуємо: «Вірую ... в Сина Божого, Єдинородного, що ... для нас, людей, і ради нашого спасіння зійшов з Небес і воплотився від Духа Святого і Марії Діви, і став Чоловіком». У це треба вірити; тому ми і називаємося віруючими, що віримо Богові.

Прихід у світ Христа – це свято Божої любові. Адже з любові Бог вирішив стати Людиною: з любові «Бог предвічний народився», «щоб спасти люд Свій весь». І з любові до нас Він переніс великі страждання. Тому вифліємська стаєнка стала могутнім символом безконечної Божої любові до людського роду.

Ми зобов'язані наслідувати любов Христову до наших ближніх. «Це є заповідь Моя, щоб ви любили один одного, як Я полюбив вас» (Іоан. 15:12). Без любові до ближнього християнин не може називати себе учнем Христовим. Небо є місцем вічної любові. До Неба всі ми покликані, бо Христос-Спаситель приготував там місце для нас (Іоан. 14:3). Ми дійсно потрапимо до Царства вічної любові, якщо тут, на землі, житимемо в мирі й любові з нашими ближніми.

Різдво Христове знову нагадує нам, що до нас прийшов Син Божий, Спаситель світу. Він відродив у нас гідність людини, створеної на образ і подобу Божу (Бут. 1:26). Він приніс

нам світло Божої правди, тобто світло святої віри, та обдарував нас новим, християнським життям, яке є запорукою нашого майбутнього вічного життя і щастя в Небі. Тому різдвяної пори ми так радісно вітаємо свого Спасителя зворушливим співом наших прадавніх колядок, поспішаємо до наших святково прикрашених церков, щоб при яслах, біля стіп Богодітяти, скласти наші покаєння очищені серця, переповнені живою вірою, відновленою надією та вдячною любов'ю.

Бажаючи поділитись душевною радістю зі своїми ближніми, ми із захопленням вітаємо один одного: «Христос рождається!» А вдячне серце кожного християнина радісно відповідає: «Славимо Його!» Тож славимо нашого Небесного Спасителя, Який є джерелом нашої невимовної радості. Нехай свято Різдва Христового, коли Небо єднається і торжествує із землею, зміцнить духовну єдність усіх нас навколо нашого древнього міста Києва в єдиній Помісній Українській Православній Церкві Київського Патріархату.

Різдво Христове спонукає нас завжди обирати Бога і все світле, добре й вічне. Нехай Він надихає нас на християнську любов, єдність і мир. Завжди молимося, щоб милосердний Господь зігрівав теплом наші домівки, зміцнював наше здоров'я, вселяв віру і любов у наші душі. Адже воістину: хто має любов, той сам стає джерелом правди і справедливості.

У святковий день Різдва Христового сердечно вітаю всіх вас, дорогі браття і сестри, з цим великим християнським святом і Новим 2008-м роком. Бажаю всім доброго здоров'я, Божого благословення і помочі у вашій повсякденній праці.

Щиросердечно вітаю голову Волинської обласної державної адміністрації Миколу Романюка, голову Волинської обласної ради Анатолія Грицюка і весь депутатський корпус, луцького міського голову Богдана Шибу, голів районних державних адміністрацій, міських і селищних рад із різдвяними та новорічними святами, молитовно бажаю мудрості, єдності й допомоги Божої у служінні своєму народові.

Подякуймо Господеві нашому Ісусові Христу, Який народився у вифліємських яслах, за Його благодіяння торік і просимо у молитвах благословення, миру і добробуту нашої Української Православної Церкви та Матері-Україні.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами.

Христос народився! Славимо Його!

З ласки Божої + *Михайло* єпископ Луцький і Волинський

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Співтворити з Творцем

В очікуванні величної події затамовує дихання світ. Кожна людина, віруюча і невіруюча, задумується над тим, що зроблено і що очікує попереду. Ось уже 2008-й раз людство із завмиранням серця і нетерпінням чекає дня величчя Господнього промислу – дня приходу на світ Богонемовлятка Ісуса, Його дня народження. Незбагненне для розуміння, неосяжне людським розумом утілення Бога через взаємодію Святого Духа і Діви Марії. Неосяжний, Невмістимий, Всюдиприсутній і Всемогутній, Безпочатковий прийшов у світ – і лежить повитий на сіні у яслах. Це Малюток, беззахисне, рученятками своїми перебираюче, спасе «рід перелюбний і грішний», стане Дорогою правди і спасіння, відкриє шлях до Царства Небесного й вічного життя.

Те, чого очікували старозаповітні вибранці Божі, сталося. Та для тодішніх провідників народу більше важливі написані в сувоях

передбачення, аніж здійснення їх. А прихід Спасителя змінював усталений ними ритм життя, їхні привілеї та розмірений уклад і спосіб проживання. Поводирі народу, сліпцями будучи та ухватившись за жезло влади, привели на суд неправедний Викупителя, та ще й народ, їм вручений, підбурювали: «Розіпни, розіпни!»

Ми живемо у скрутний, надскладний час. Години, коли видимі ознаки пророкувань збуваються, хвилина приходу Судії Праведного настає. Чи задумуємося ми над цим, чи готові в одежі праведності зустріти Отця Світла? Чи норми Господні нами виконуються, чи за Його заповідями живемо? Чи діємо згідно з волею Його? Чи, може, сподіваємося, що про Його прихід попередять у газетах, по радіо чи телебаченні? І встигнемо, прибігши з поля, покаятись? А чи встигнемо під тягарем гріхів?

Од кожного залежить теперішнє і прийдешнє в державі, у суспільстві та нарешті – в небесному житті. Кожний узиває «Господи!

Господи!», та не кожен помилуваний буде. Бог дав нам життя і земну Вітчизну, дав волю і можливість вибору. Він простягає Свою вітцівську руку з надією, що ми бодай доторкнемось її і, силу діставши, співпрацюватимемо з Ним. Будемо йти Його дорогою, переносючи страждання, в любові співтворитимемо. Якщо ми не тільки усвідомимо, а й творитимемо Його волю, то отримаємо процвітаючу Україну. Не в мовчазності, а в молитві подяки і співпраці творіння постанемо з Новонародженим до очищення від слизу і закіптявості душі. Зішкребімо нарости самовдоволення і пихатості, згадаймо суть християнську. Не в тому, що в час посту не їстимемо скоромне, в душі ненависть примножуючи на братів, – спасіння. Не тим викупимось, що вділимо на храм награбоване у людей.

Діва, сказавши «Нехай за волею Твою, Отче Небесний, діється, а Я покійна раба Твоя», виповнила Завіт Творця. Вона носила від Духа Святого зачатє в Собі, співтворачи

зі Вседержителем, народила Богонемовля. Її покійність і відданість дали справдитись Правді Господа. Її смиренність і пожерність дали можливість здобути дорогу спасіння людству. Для нас Вона – приклад посвяти Богу, приклад жертвовної праці.

Задумаймося ми, кожен, хто вірує і хто ще в сумніві, що робимо ми, аби наше суспільство прямувало за Божим провидінням. Аби Закон Божий став нормою життя в Україні. Молитва, смиренність, терпіння – складові спасіння, а співпраця з любов'ю невід'ємні. У співтворенні з Новонародженим – шлях до оновлення себе і держави, а значить до вибудови Дому Господнього, Церкви Христової.

Протоієрей Микола ГІНАЙЛО,
що в П'ятиднях Володимирського
деканату з громадою православного
10 років стрічає Різдво Христове
просто неба, у сніг та мороз, під стінами
храму молячись, сподіваючись, що прийде
українська влада в українській державі

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовно-життєвому православному християнстві. Аби ця найпопулярніша й найтиражніша волинська релігійна газета стала такою і для Вас – передплатіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника

з доставкою – лише **38 к.** (без вартості приймання передплати). Передплатний індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

КОХАЙТЕСЯ ПРАВОСЛАВНО

Який інтим Творець благословляє, а який карає «до третього й четвертого покоління»

Запитання

Чи доцільно у нашому часі зберігати цноту до одруження – вінчання у церкві?

Відповідає

протоірей Михайло Бучак

«Нехай буде в усіх чесний шлюб та ложе непорочне, а блудників та розпусників судитиме Бог», – написано в Посланні до євреїв святого апостола Павла. А в Притчах Соломонових читаємо: «Хто чинить розпусту, не має той розуму, він знищує свою душу...» Саме такі наслідки мають дошлюбні статеві стосунки для молодих людей, і про це нас попереджає Біблія.

А як же покаєння? – можете запитати ви. Невже Бог такий немилосердний? Ні, безумовно, Бог прощає всім, хто щиро кається і має тверде бажання залишити гріх розпусти. Але даймо собі відповідь: коли ми сповідалися у цьому гріху, чи дійсно мали щире бажання не повторювати його? Адже блудники Царства Небесного не успадкують.

А тепер розглянемо ще один аспект цієї проблеми.

Молоді люди повинні знати, що цнотливість до шлюбу позитивно впливає на фізичне і моральне здоров'я їх дітей є основою збереження генетичного фонду. Святитель Григорій Богослов мовив: «Блудник нищить свій рід». І висновки вчених підтверджують це. Доктор медичних наук професор Володимир Барабаш в інтерв'ю газеті «Вечная жизнь» говорить: «Наші предки апріорним шляхом знали елементарне правило генетики: перший у житті жінки статевий контакт залишає в системі її генетичної спадковості невиправний слід до кінця її життя... Будь-яка дитина, народжена в результаті випадкового зв'язку, є неповноцінною і генетично, і психологічно, і біологічно...»

Телегонія («теле» – далеко, «гонія» – статеві залози) визначає далекі статеві гормони. Це поняття ми повинні розглянути детальніше, тому що статеві контакти в кінце-

вому результаті направлені на продовження роду, а не на задоволення споку.

Хочу навести вам приклад з лікарської практики кандидата медичних наук Миколи Рассказова.

Одного разу до мене, – пише науковець, – на лікування поступила молода жінка, котра хотіла покінчити життя самогубством. Усі спроби з'ясувати причини суїциду не давали результату. Дивувало і те, що до дружини у лікарню не приходив чоловік, адже пацієнтка нещодавно народила дитину і, зі слів матері хворої, чоловік дуже любив її та з нетерпінням чекав сина.

Допомогло психологічне обстеження матері пацієнтки. З поміччю психолога вдалося з'ясувати, що під час одного з міжнародних молодіжних заходів мати хворої захопилася «дуже симпатичним чорношкірим» і вступила з ним у статевий зв'язок. Вона була незайманою і мала намір вийти за нього заміж. Але партнер виявився легковажним... На щастя для себе, мати пацієнтки не завагітніла, швидко забула про цей випадковий статевий контакт і хутко вийшла заміж за гарного хлопця, котрий не мав статевого досвіду, тож у першу шлюбну ніч навіть не помітив, що дружина вже втратила цноту.

Мати хворої має трьох дітей і ось несподівано старша дочка, щаслива у шлюбі, народила... чорношкіру дитину. Ця подія була шоком не тільки для чоловіка дочки, але й для самої породиллі, у якої ніколи не було статевих стосунків з неграми. Чоловік дочки залишив сім'ю, дочка відмовилась від «чорної» дитини. Мати хворої не знає, що робити, бо якщо розповідь про свій двадцятилітній давності зв'язок, чоловік залишить її.

«Доки я не страждав, блудив був, та тепер я держусь Твого слова... Добре, що я страждав, щоб навчитися Твоїх постанов», – зазначено в Книзі псалмів. Отож, зупинімося на шляху гріха. Покаймося, щоб не страждати самим і не змушувати страждати наших дітей і внуків.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

ІСТОРІЯ

ЯК ПОВЕРНУЛИ РЕЛІГІЙНІ СВЯТА

Так, сталося це ще в Радянській Україні, коли до проголошення незалежності було вісім місяців. Але Різдво Христове, Великдень, Трійцю християни 1991 року вперше відзначили офіційно, як вихідні і святкові.

Нині це вже історія. Але варто згадати цю важливу подію, яка вилітала у коротку Постанову Верховної Ради УРСР від 26 грудня 1990 року.

Ще на початку першої сесії, коли формувався перелік питань, які депутати розглянуть розглянути, я від мікрофона озвучив свою пропозицію про офіційне визнання цих свят. То був один із пунктів моєї передвиборчої програми. Доки Верховна Рада не сформувала постійний секретаріат, я був у складі тимчасового секретаріату першої сесії, на адресу якого надходили тисячі листів, телеграм, телефонних дзвінків. Були серед них і такі, що осуджували мою пропозицію про свята: треба, мовляв, ділом займатися, працювати, а не святкувати. Були і схвальні відгуки. Однак реакція керівництва Верховної Ради на мої виступи була нульовою, хоч про це я нагадував з трибуни, від мікрофона.

Розпочала роботу друга сесія. Актуальність питання посилювалася з кожним днем, бо наближалися канікули, які в парламентах Заходу прийнято називати різдвяними. Мої нагадування були знову мов горохом об стіну. Тоді, користуючись правом законодавчої ініціативи, підготував проект постанови. Тодішній керівник секретаріату М. Хоменко запевнив, що після обговорення на засіданні президії документ буде на робочому столі кожного депутата. Однак його ніхто так і не бачив, на обговорення президії ніхто не виносив. Включились невидимі гальма. Тому за три дні до закінчення роботи сесії я підготував колективний запит депутатів до Голови Верховної Ради. Оперативно зібрав необхідну кількість підписів під своїм проектом із проханням винести його на обговорення сесії. Серед них є й автографи комуністів, партапаратників. Щоправда, більшість їх мовчки повертали мені папір, інші коментували: «Я комуніст и взглядов не

меняю», «Праздники церковные? Хватит праздников, работать надо». «Да пошёл ты со своими святыми!» Однак об'їхати це питання тепер було неможливо: згідно з Тимчасовим регламентом, при 150 підписах депутатів воно автоматично ставилося у порядок денний. Запит вручив Голові Верховної Ради Л. Кравчуку.

Як на те, Кравчук відлучився, а І. Плющ, який став головуючим, вирішив перестрахуватися і поставив питання не про обговорення, а про доцільність обговорення, хоч це спотворювало проект. Про це я тут же нагадав головуючому, але машину зупинити не вдалося: 118 «за», 146 – «проти». І коментар Плюща на додаток: нехай, мовляв, місцеві ради вирішують кожна у себе – святкувати чи ні, у них є на це право. Знайома бюрократична гра політика. Хі-

ба ради, які щойно під проводом «керівної і спрямовуючої» благословляли руйнацію храмів, переслідували за святкування релігійних свят, тепер прозріли і підуть на це при діючих обкомах і райкомах? Зрештою, є принципова відмінність: чи це рада області,

міста, району на своїй території, чи вищий законодавчий орган України.

Останній день сесії. Л. Кравчук у доброму настрої: мабуть, поїздка до Москви була вдалою. А мені неспокій шматує душу. Реальної віддачі від нашої роботи люди ще не відчували, а через кілька днів – Новий рік, Різдво Христове...

Потрібен якийсь свіжий поворот. Я йду до мікрофона, але там уже першим стоїть В. Червоний. Він нагадує про мій вчорашній запит, ще раз озвучує його. Вдалий момент! Бо біля мікрофонів нема нікого, головуючому ні на що переключити розмову. Мій сусід депутат із Вінниччини О. Зінченко і я звертаємось до другого сусіда – депутата О. Саввіна (митрополит Вінницький Агафангел), який мовчки сидить біля нас, і вмовляємо його виступити. Він неквапом

тримку проекту немало голосів. І хоч митрополит противник Української Церкви, я подякував йому за підтримку.

Розгортається дискусія біля мікрофонів. Голова комісії з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнародних відносин завідувачий ЦК КПУ М. Шульга пробує залакати: «У нас є напруга міжнародна. Ми хочемо ускладнити це й міжрелігійну?»

Та ось уже на підтримку запиту висловлюються депутати О. Влох, М. Голубець і, як не дивно, – С. Остроущенко та інші. Кравчук просить дати йому проект постанови. Нагадую, що він є у секретаріаті, президії, а одночасно поспіхом риюсь у папці і знаходжу дві копії проекту. Одну несю Кравчуку, другу – Червонію, який не покидає пост біля мікрофона. Він і зачитує її.

Доопрацювати проект доручено групі депутатів, до якої ввійшов і я. Її очолив юрист, голова комісії О. Коцюба. Та в його варіанті від мого лишилися ніжки та ріжки. Довелося ще раз переробляти. Добрий, грамотний проект запропонував тоді й член групи З. Дума. Нарешті погодили єдиний. Кравчук ще раз просить виступити депутата Саввіна. Той говорить про значення найбільших християнських свят, про потребу підтримати проект постанови.

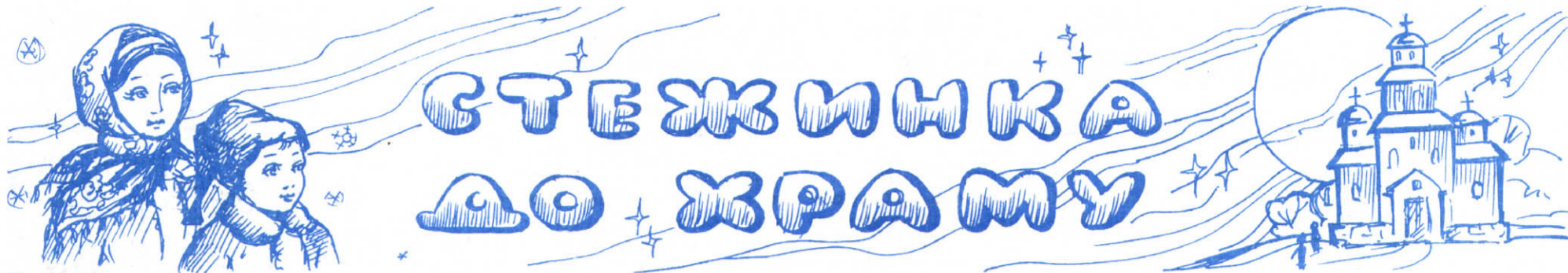
– Хто за те, щоб голосувати за цю пропозицію?.. Тисніть кнопку «за», – пропонує Л. Кравчук.

274 «за». Звершилось!

Так Верховна Рада УРСР прийняла постанову «Про пропозиції щодо святкових і неробочих днів в Україні», у якій говориться: «...З метою задоволення потреб віруючих громадян Української РСР визнати неробочими дні релігійних свят – Різдва Христового, Великодня і Трійці (по одному дню)».

Андрій БОНДАРЧУК,
народний депутат України
першого скликання,
голова Волинського крайового Братства
Св. ап. Андрія Первозваного

ОПОВІДАННЯ

ЩО МИКОЛКА ЗРОЗУМІВ У ХРАМІ

Було сонячно, але холодно. Іноді налітав вітер, ховав сонце в сиві хмари.

– Помолися за всіх нас, постав свічку за Лізоньку. Сам не йди, зачекай Миколку. І не бешкетуй на вулиці, – сказала мама Дмитрикові.

Миколка, про якого говорила мама, був сусідом Дмитрика. Він ріс без матері. Вона померла. Батько його дуже пестив, ні в чому хлопцеві не відмовляв. У Миколки часто проявлялася зверхність до інших дітей. Він соромився гуляти з бідно вдягненим товаришем. Дмитрикові дружити з Миколою було важко, та до церкви вони все-таки йшли разом.

Як завжди, Миколка встиг попередити Дмитрика:

– Ти зі мною поруч не ставай, ти мені заважаєш.

Дмитрик зовсім не збирався ставати поруч. Він відійшов поставити заповітну свічку за сестричку Лізоньку. Дмитрик, коли вона померла, дуже плакав.

Туди ж, до аналоя, підійшов і Миколка – він молився за свою матір. Проте поставити свою товсту свічку поряд з тонкою свічкою Дмитрика йому не хотілося: очевидно, боявся, що Бог сплутає їх. Він приліпив свічку і пройшов наперед, майже до самого вівтаря, до ікони Божої Матері.

А Дмитрик став позаду, справа. Він дивився на живе полум'я свічки. Ось його вогник, його дар. Скільки разів мама говорила йому, що не можна приносити дар Богу, якщо спочатку не примиришся з людьми. А як бути з Лізонькою? Він так часто ображав її...

Дмитрик, схиливши голову, просив у Бога прощення і шкодував, що не встиг попросити вибачення у сестри.

Хтось, проходячи, торкнув Дмитрика за плече. Це був його друг Василько, хлопчик з їхнього двору. Вбраний в одяг із парчі, Василько прислуговував у церкві. Він розпалював кадило, виносив таріль з просфорами – благословенними хлібцями.

Побачив і Миколка, як Василько увійшов у вівтар. «Дуже швидко ходить. І чому це цьому нерозумному хлопчикові дозволяють прислуговувати?» – думав Миколка. Він уявив собі, як сам він у цій одежі йшов би по червоному килиму. Вийшло б дуже гарно. Значно краще, ніж у Василька...

Миколка нудьгував, Служба здавалась йому довгою.

Настав час читання Євангелія. Диякон читав про те, як у далекий час, коли на землі жив Христос, двоє людей прийшли в храм. Один із них стояв попереду і молився, кажучи: «Дякую Тобі, Господи, що я не схожий на того митаря, який стоїть позаду».

Миколка мимоволі озирнувся – і в глибині церкви побачив Дмитрика. Той схилив голову, ніби повторював слова митаря, про якого читав диякон: «Боже, будь милостивий до мене, грішного».

І раптом Миколці стало соромно. Нудьга миттю втекла від нього. Йому здалося, що не священик, а Сам Христос розповідав йому про гордого чоловіка.

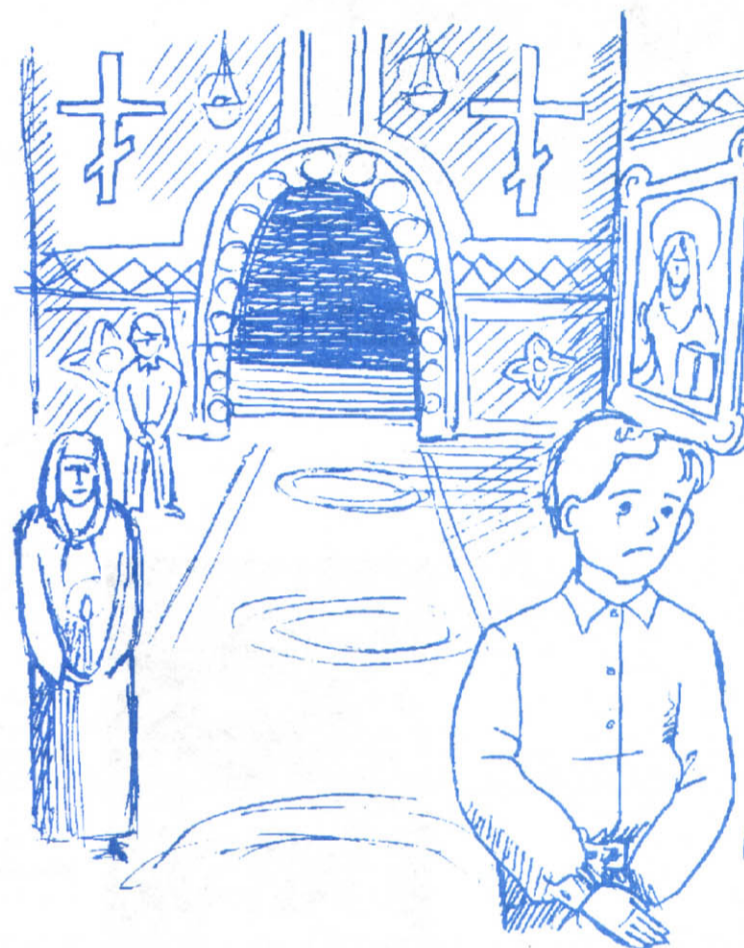
Миколка звів очі на ікону Богородиці. Діва Марія тримала на руках Немовля. Напевно, так само покійна мати тримала його самого. Богородиця дивилася на нього з ікони. Миколка раптом заплакав.

Вийшов священик і пояснював притчу про гордовитого фарисея і смиренного митаря. Миколці здавалося, що отець дивиться на нього. Мабуть, він відгадав, як Миколка гордиться перед Дмитриком. Можливо, чув, як він наказував Дмитрикові не ставати біля себе? Мабуть, навіть помітив, як він не хотів, щоб його свічка стояла біля свічки Дмитрика.

А якщо священик не знає, то знає Бог. Знає сам Миколка. Знає його совість. Ще сьогодні вранці він був таким упевненим, що усе найкраще в світі влаштовано для нього і що сам він – хлопчик хороший, розумний, порядний. А тепер він знає свій гріх – гордість.

Після служби Миколка підходить цілувати хрест, бере найменший шматочок просфори. Він навіть киває Василькові. І Василько йому киває.

Миколка пропускає біля виходу мало не всіх людей, хоча він утомився, зголоднів і хоче додому. Але ще більше йому хочеться довести справу, що він вирішив змінитися.

Дмитрик уже ходить церковним подвір'ям. Миколка хоче попросити вибачення, хоче щось сказати про митаря і фарисея, але мужності не вистачає. Нарешті він наважився:

– Вибач мені. Я погано ставився до тебе. Я хочу стати справжнім другом для тебе.

У відповідь Дмитрик радісно всміхнувся.

ПОВЧАННЯ

СОН ЯКОВА

Утративши право первородства, Ісав зненавдив свого брата Якова і навіть задумав убити його, як тільки помре їхній батько Ісаак. Ревека дізналась про цю небезпеку та, знаючи гнівливу вдачу Ісава, вирішила на деякий час відправити Якова в Месопотамію, до свого рідного брата Лавана. Але, щоб

не хвилювати свого старого чоловіка, вона не сказала йому про криваві наміри Ісава, а повідомила йому іншу причину, щоб Яків тимчасово залишив домівку. Ще одним її бажанням було, аби наречена Якова була не місцевою, щоби він одружився з дівчиною із її родини. «Я не хочу, щоб Яків

одружився на місцевій дівчині, як Ісав. Хочу, щоб майбутня невістка мала віру в Єдиного Бога», – сказала вона Ісааку.

Чоловік виконав її прохання і відпустив Якова до дядька Лавана, щоб він знайшов собі там дружину. Також Ісаак свідомо повторив благословення Якову, яке раніше хотів дати Ісаву. Все те, що Бог обіцяв Авраамові, тепер перейшло у спадок Якову. Таким чином Ісаак побачив, що Яків більш гідний продовжувати служіння Авраама, ніж Ісав.

Яків змушений був залишити рідний дім, Ісав зостався з батьками. Хоча Якову довелося страждати, проте він почувався щасливішим, ніж Ісав. У серці Якова жив Бог, а тому воно було сповнене любові та радості. В серці Ісава була ненависть до Якова, і це було причиною його страждань.

Вирушив Яків у далеку дорогу. Він остерігався свого брата, а тому в перший день пройшов дуже велику відстань. Зупинився переночувати в місці, де колись його дід Авраам збудував жертівник Богові. Побачивши декілька каменів (можливо, вони були залишками цього жертівника), Яків поклав один із них собі під голову замість подушки і від великої втоми міцно заснув.

І ось Яків бачить чудесний сон: таємничі сходи, які стоять на землі, а верх їх сягає до неба. Ангели Божі виходили і сходили по них. Господь промовив до Якова: «Я Господь, Бог

Авраама, батька твого, і Бог Ісаака. Земля, на якій ти лежиш, – Я дам її тобі й нащадкам твоїм. І буде потомство твоє дуже численне. І стануть щасливими через тебе та нащадків твоїх всі народи землі. І ось Я з тобою, і буду тебе пильнувати скрізь, куди підеш, і поверну тебе до цієї землі, бо Я не покину тебе, поки не виконаю всього, що обіцяв».

Ми бачимо, що все, обіцяне Авраамові, Бог передає Якову. Нащадком Якова, через якого ошасливились усі народи, став Спаситель – Господь наш Ісус Христос. Сходи, що з'єднують небо і землю, були передбаченням про Божу Матір, через Яку Син Божий, народившись від Неї, зійшов на землю для спасіння людей.

Прокинувшись, Яків сказав: «Яке страшне це місце! Це не що інше як дім Божий, це ворота небесні». Яків відчув, що через сон Бог наблизився до нього. Тому він захотів облаштувати місце поклоніння Богові. Камінь, на якому він спав, зробив пам'ятником і вилив на нього олію в жертву Господеві. Поставив камінь, щоб познати місце, на якому він спілкувався з Богом. Це було передбаченням про те, що люди в майбутньому за Божою вказівкою почнуть будувати храми – місця особливої присутності Бога. Саме ж місце, де він бачив дивний сон, Яків назвав Вефіль, що означає – дім Божий. Відтак, з надією на Божу допомогу, він спокійно продовжив подорож.

